

Osoby v hmotné nouzi a veřejná služba

kromě veřejné služby celou řadu možností, jak nadále udržet a rozvíjet svůj vztah k pracovní činnosti a zachovat si částku živobytí v nezměněné výši. Pro uchazeče o zaměstnání, kterým není možno zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem, jsou určeny nástroje aktivní politiky zaměstnanosti. Jedná se o veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa. Vedle aktivní politiky zaměstnanosti lze zmínit dále krátkodobé zaměstnání, dobrovolnickou službu apod.

Kdo patří do okruhu osob, na něž se snížení částky živobytí na existenční minimum nevztahuje?

Mezi osoby, u kterých se nevyžaduje aktivita ve veřejné službě a na něž se nevztahuje snížení částky živobytí na existenční minimum po 6 měsících poskytování příspěvku na živobytí, patří:

- osoby starší 68 let,
- poživatelé starobního důchodu,
- osoby invalidní v prvním, druhém a třetím stupni invalidity,
- osoby pobírající peněžité dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství a mateřství,
- rodiče celodenně, osobně a řádně pečující alespoň o 1 dítě a z důvodu této péče pobírající rodičovský příspěvek, a to po dobu trvání nároku na rodičovský příspěvek a po této době takto pečujícím o dítě, které z vážných důvodů nemůže být umístěno v jeslích nebo v mateřské škole nebo obdobném zařízení,
- osoby osobně pečující o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II., III. a IV. stupni, a to za předpokladu, že v žádosti o příspěvek na péči pro osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby byla uvedena nebo po přiznání příspěvku na péči příslušnému orgánu ohlášena jako osoba poskytující pomoc a tato pomoc je vykonávána v rozsahu nejméně 80 % pracovní doby 40 hodin,
- nezaopatřené dítě,
- osoby dočasně práce neschopné,
- osoby pobírající podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci,
- osoby mající příjem z výtěžné činnosti.

Jaký je postup u opětovného podání žádosti o příspěvek na živobytí?

V případě podání nové žádosti do 3 celých kalendářních měsíců od posledního odejmutí příspěvku na živobytí se do lhůty 6 měsíců zohledňuje posledních 12 měsíců předcházejících měsíci podání nové žádosti. Do lhůty 6 měsíců se započítávají všechny měsíce, kdy osoba splňovala podmínky pro snížení dávky, i když na sebe bezprostředně ne navazují. Totéž platí u osob společně posuzovaných při změně okruhu společně posuzovaných osob či při přestěhování se do jiného města. Znamená to, že částka živobytí u osoby, která znovu požádala o příspěvek na živobytí a neuplynuly od posledního odejmutí dávky více jak 3 celé kalendářní měsíce, může hned při přiznání příspěvku na živobytí činit částku existenčního minima. Při podání nové žádosti o příspěvek na živobytí po uplynutí více jak 3 měsíců od posledního odejmutí dávky se znovu sleduje, zda po 6 kalendářních měsících nedochází k naplnění podmínek pro snížení částky živobytí na částku existenčního minima.

Upozornění

Uvedené informace jsou pouze zjednodušené a orientační. Úplné podmínky pro přiznání dávek pomoci v hmotné nouzi v závislosti na výkonu veřejné služby jsou uvedeny v právním předpise nebo je na základě podrobnějších znalostí konkrétní situace vysvětlí pracovníci pověřených obecních úřadů.

Kontakty

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2
tel.: +420 221 921 111, fax: +420 224 918 391
web: <http://www.mpsv.cz>

Vydáno v červenci 2010.

Co to je veřejná služba?

Veřejná služba je jednou z možností zachování, popř. rozvíjení pracovních schopností a dovedností osob, které dlouhodobě setrvávají ve stavu hmotné nouze a mají objektivní či subjektivní problémy s nalezením odpovídajícího zaměstnání. Veřejná služba má i důležitý sociální rozměr, podporuje sociální začleňování osob, zvyšuje participaci lidí na životě obce a přispívá k dobrým vztahům mezi osobami v hmotné nouzi a ostatními občany. Zároveň vyjadřuje jeden z motivačních principů pomoci v hmotné nouzi: „Ten kdo pracuje, se musí mít lépe než ten, který se pracovat nesaží.“

Kde je institut veřejné služby upraven?

Úprava veřejné služby je obsažena v § 18a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“).

Kdo organizuje veřejnou službu?

Veřejnou službu organizuje obec v samostatné působnosti. Zákon o pomoci v hmotné nouzi neukládá obcím povinnost organizovat veřejnou službu, ale dává jim tento nástroj k využití.

Na co se veřejná služba zaměřuje?

Veřejná služba ovlivňuje život v obci a má podstatný vliv i na osobu v hmotné nouzi. Stává se tak přínosem pro obě strany. Veřejná služba je zaměřena na pomoc všem obcím na území České republiky (ať jde o obce, městyse nebo města) v činnostech, které jsou v jejím zájmu. Jde zejména o zlepšování životního prostředí v obci, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, pomoc v oblasti kulturního rozvoje i sociální péče. Samotné slovo „zejména“ znamená, že obec může organizovat široké spektrum činností v reakci na místní podmínky a potřeby obce a jejich obyvatel.

Co má podniknout osoba, která má zájem zapojit se do veřejné služby?

Osoba se může informovat na obecním úřadě, zda je v jejich obci veřejná služba organizována a jaké jsou podmínky pro zapojení se do veřejné služby. Obecné informace je také možné získat od pracovníků orgánu pomoci v hmotné nouzi.

Je nutná zdravotní prohlídka osob před nástupem na veřejnou službu?

Obec je povinna nepřipustit, aby osoba v hmotné nouzi vykonávala v rámci veřejné služby zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala schopnostem a zdravotní způsobilostí této osoby. K tomuto účelu je osoba v hmotné nouzi povinna podrobit se preventivní zdravotní prohlídce u svého ošetřujícího lékaře a nebo pokud obec bude požadovat prohlídku u svého smluvního lékaře, tak u něj. Na úhradu poplatku za vystavení potvrzení může osoba v hmotné nouzi požádat příslušný orgán pomoci v hmotné nouzi o poskytnutí mimořádné okamžité pomoci [podle § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi].

Jaké jsou povinnosti osoby v hmotné nouzi v souvislosti s výkonem veřejné služby?

Osoba v hmotné nouzi, s níž uzavře obec smlouvu o výkonu veřejné služby, je povinna tuto smlouvu předložit organizátoru veřejné služby na obecním úřadu, který údaje zaznamená do evidence. Se smlouvou osoba seznámí orgán pomoci v hmotné nouzi, který osobě vydá tiskopis, na němž obec po skončení kalendářního měsíce uvede počet hodin, které byly na veřejné službě osobou odpracovány. Následně toto potvrzení předloží osoba orgánu pomoci v hmotné nouzi, který údaje v něm uvedené použije při rozhodování o nároku na příspěvek na živobytí a jeho výši. Takto osoba postupuje ve všech měsících, kdy je zapojena do veřejné služby. Pokud osoba v kalendářním měsíci ukončí výkon veřejné služby, je povinna vyzvednout si u orgánu pomoci v hmotné nouzi nový tiskopis, na němž obec zaznamená vedle počtu odpracovaných hodin ještě závěrečné hodnocení výkonu veřejné služby. Opět tento vyplněný tiskopis předloží zpět orgánu pomoci v hmotné nouzi.

Osoba vykonávající veřejnou službu je povinna dodržovat všechny podmínky, které si s obcí dohodla a za jejich poru-

šení nést patřičnou odpovědnost. Za výkon veřejné služby nenáleží odměna (mzda).

Jak ovlivňuje výkon veřejné služby výši příspěvku na živobytí?

Veřejná služba může být vykonávána pouze osobami, které pobírají dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi. Pro osoby v hmotné nouzi je výhodné vykonávat veřejnou službu alespoň 20 hodin měsíčně, protože v takovém rozsahu je tato činnost považována za snahu o zvýšení příjmu vlastní prací. Rovněž pozitivně je výkon veřejné služby v takovémto rozsahu hodnocen těm osobám, které pobírají příspěvek na živobytí déle než 6 měsíců, protože jim zachovává výši dávky – tato neklesne na úroveň existenčního minima. Pokud osoby pobírající příspěvek na živobytí ve veřejné službě odpracují minimálně 30 hodin měsíčně, navýší se jim příspěvek na živobytí o polovinu rozdílu mezi jejich životním minimem a existenčním minimem. Příklady částek jsou uvedeny v následující tabulce:

OSOBA	Žádná aktivita po 6 měsících pobírání příspěvku na živobytí (existenční minimum)	Navýšení za aktivitu (příjem z výdělečné činnosti, 20 h veřejné služby aj.) po 6 měsících pobírání příspěvku na živobytí	Navýšení za 30 a více hodin veřejné služby
JEDNOTLIVEC (nemá majetek, nemusí uplatňovat pohledávky a nároky)	2 020 Kč	3 126 Kč	o 553 Kč
RODINA – 1. osoba	2 020 Kč	2 880 Kč	o 430 Kč
RODINA – 2. osoba, která není nezaopatřeným dítětem	2 020 Kč	2 600 Kč	o 290 Kč

Jaké jsou další možnosti pracovního uplatnění osob v hmotné nouzi?

Osoba v hmotné nouzi, která se z nejrůznějších důvodů ocitá mimo běžný pracovní proces, má v současné době